

Aman

Macovei

Minovici

clasele
CP, I, II III, IV

aria curriculară/ disciplina

AVAP

DP

MM

Limbajul formelor în arta tradițională

Activități integrate la Muzeul de Artă Populară Dr. Nicolae Minovici

Muzică și mișcare, Arte vizuale și abilități practice, Dezvoltare personală

Clasele pregătitoare, I și a II-a

Muzică și mișcare

Subiectul lecției: *Melodie din zgomote*

Conținutul muzeal vă arată cum puteți integra mai bine muzica și mișcarea într-o activitate alături de alte discipline. Urmăriți mai jos cât de organic se întâmplă acest lucru!

Conținut muzeal

Instrumentele muzicale erau mai demult prezente în multe case ale oamenilor simpli. De multe ori țărani își însoțeau activitățile zilnice cu muzică: femeile la șezători, ciobanii pe câmp, lautarii satului la sărbători etc.

Prin întrebări deschise, copiii vor fi provocați să distingă între sunete și zgomote pornind de la imagini cu instrumente muzicale, picturi sau fotografii expuse în sălile de la etajul muzeului (planșa 1, planșa 3). Dacă activitatea se desfășoară în clasă, le puteți proiecta colecția de fotografii din cadrul kitului.

Instrumentele pe care le-ați văzut la Vila Minovici scot sunete sau produc zgomote?

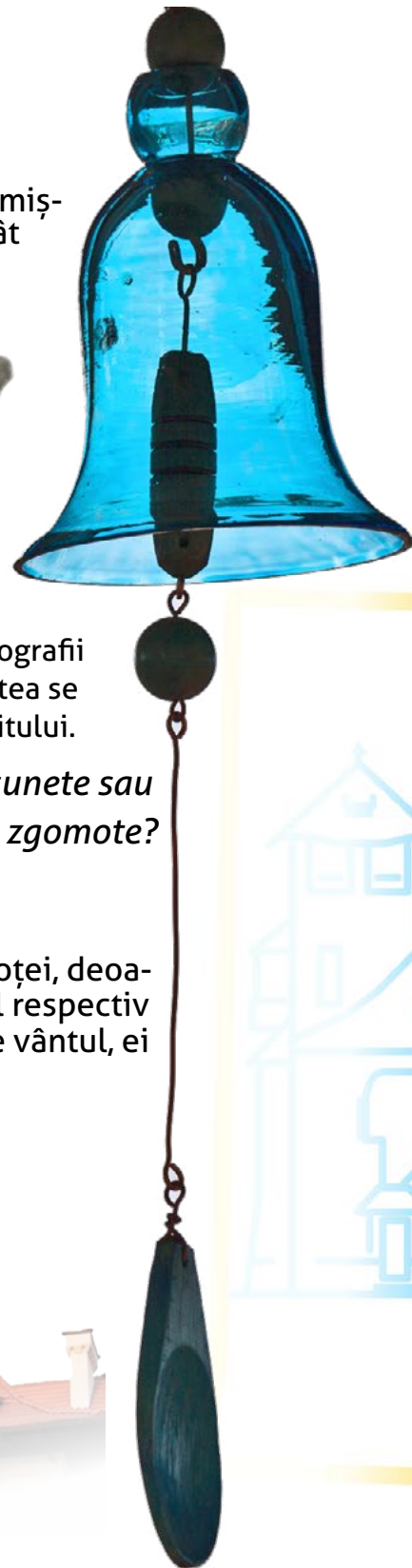
Bine de știut

Vila Minovici în care se află muzeul se mai numește și Vila cu clopoței, deoarece în turnul acesteia se află mai mulți clopoței din sticlă. Spațiul respectiv nu este accesibil publicului din motive de siguranță, dar, când adie vântul, ei pot fi auziți din curtea muzeului.

Clopoțeii produc sunete sau zgomote?

Planșa 2

MUZEUL
MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI

Obiect: *Taraful lui Ochi Albi,*

pictat de Carol Popp de Szathmáry, acuarelă pe hârtie (planșa 3)

Ochi Albi a fost un lăutar român care a trăit acum două sute de ani. Era de origine romă și, pentru că pe vremea aceea romii erau robi ai bisericii sau ai boierilor, el s-a născut ca rob. Chiar dacă a avut o copilărie grea, a reușit să ajungă un lăutar celebru, să cânte pe scene importante din București sau din alte țări și a fost primit în Societatea Autorilor, Compozitorilor și Editorilor de Muzică de la Paris. Nu a fost doar lăutar, ci și dirijor, compozitor, vătaf peste lăutarii din București, adică un fel de șef al lor.

Năstase Ochi Albi cânta în taraful său în special la vioară. Primul război mondial l-a prins în Rusia unde dădea un recital pentru țar. Când a auzit că Bucureștiul a fost ocupat de nemți, a murit de inimă rea, adică de dorul copiilor și al soției.

Dicționar

Taraful este o formație de lăutari care folosesc instrumente de muzică populară.

Vătaful era conducătorul unui grup de oameni care aveau aceeași meserie, erau curteni sau slujbași ai domnilor din Țara Românească și Moldova.

Este bine să știți:

Carol Popp de Szathmáry a fost pictor și grafician, dar și primul fotograf de artă român. A făcut fotografie de război, dar și nenumărate fotografii cu Bucureștiul de acum două sute de ani.

Activitate

Muzica este formată din sunete și zgomote. Oricine poate scoate sau produce sunete și zgomote. Sunetele te ajută să cânti, iar zgomotele te ajută să ții ritmul. Poți cânta o melodie din zgomote organizându-ți sunetele și zgomotele (de exemplu: trei bătăi din palme, trei bătăi pe piept, trei bătăi din picior etc.).

Împărțiți-vă în grupuri mici, după cât de mulți sunteți în clasă.

Veți **cânta** într-un taraf, care va reda atmosfera din pădure.

La început, fiecare grup caută sursa unui zgomot, alegându-și un rol (bufnița, cucul, ciocănitoarea, greierele, șarpele, lupul, ploaia, tunetul etc.), apoi cântă, imitând zgomotele, folosind vocea, onomatopee, fluieratul, pocnitul din degete, bătutul din palme/picior/pe piept/pe picior, tropăitul sau zgomotele provocate de alte obiecte (foi de hârtie, bețe lovite unele de altele, foșnetul unei pungi, boabe într-o sticlă).

Ca să experimentați, puteți și **dansa** și imita diverse gesturi ale vietăților din pădure (cum se unduie șarpele printre frunze, cum dau din aripi păsările, cum țopăie iepurele, cum răsar florile, cum sar căprioarele peste obstacole etc.).

Arte vizuale și abilități practice

Tema plastică: Punctul și linia; Tehnici de prelucrare a hârtiei

Conținut muzeal

Dicționar

Hora este un tip de dans țărănesc românesc, redat printr-un cerc de oameni care se țin de mâini și execută anumite mișcări. Cu timpul, numele de *horă* a ajuns să se refere la orice grup de oameni care stau în cerc. În trecut, *hora* satului era un moment de bucurie și de destindere, cu care satul se mândrea. Femeile tinere care trebuiau să se mărite erau „prinse în horă”, simbolizând faptul că sunt gata de căsătorie. Momentul era pregătit cu atenție, fetele erau îmbrăcate în haine de sărbătoare, uneori în costum tradițional. Hora satului se ținea în toate zilele de duminică, în zilele de sărbătoare sau la nunți.

Oamenii confecționează uneori obiecte, care nu le sunt doar utile, ci sunt și deosebit frumoase, împodobite cu semne și simboluri străvechi. Este o formă de comunicare și de a te înconjura de frumos. Unele dintre aceste obiecte ajung să fie considerate ulterior și de către ceilalți prețioase. Chiar dacă meșterii nu se consideră artiști, noi le apreciem creativitatea ca pe ceva extraordinar, adică îi spunem **artă**.

Activitate

Copiii vor identifica în muzeu obiecte pe care este redat acest motiv. În cazul în care activitatea se desfășoară în clasă, cadrul didactic va proiecta fotografii cu astfel de obiecte, disponibile separat, în cadrul kitului.

Ați contemplat cu atenție exponatele din Muzeul de Artă Populară Dr. Nicolae Minovici? Ați descoperit obiecte pictate cu siluete care se țin de mână în cerc, formând dansul horei? Care sunt acestea?

(Vasele de lut, pictate și smălțuite, au motivul horei dispus circular pe burta vasului și lampa electrică din vestibul).

Dicționar

Din dorința de a comunica mai mult, oamenii au înțeles că pot da mai departe, de la o generație la alta simboluri scrise, desenate sau pictate. Dacă mesajul lor era muzical sau coregrafic și nu-l puteau păstra prin semne scrise, atunci îl transmiteau din generație în generație prin viu grai sau prin învățarea obiceiurilor. Acest mod de păstrare nevăzută se numește **tradiție**.

Planșele 4, 5, 6, 7

Activitate

Compoziție: La vânătoare de puncte și linii!

Observați cu atenție exponatele din Muzeul de Artă Populară Dr. Nicolae Minovici și identificați puncte și linii care împodobesc obiectele. Numiți-le pe cele ornamentate cu aceste elemente de limbaj plastic. (vase de lut, obiecte de mobilier, costume populare, covoare).

Copiii vor fi împărțiți în trei grupe. Fiecare grupă desenează într-un chenar puncte, linii și forme așa cum își imaginezi că arată:

- o horă
- un cor de copii
- un spectacol de balet.

Autoevaluare

- am folosit linii și puncte pentru a mă exprima ca artist?
- am introdus în lucrare vreun element de noutate, personal?
- este armonioasă și expresivă lucrarea, ce sentiment sau stare de spirit îmi sugerează?
- rog colegii să-mi analizeze lucrarea, să spună ce elemente văd că împodobesc sau ar trebui adăugate tabloului meu.

Activitate practică: Hora din hârtie

Dicționar

Dacă ții strâns mai multe foi de hârtie suprapuse și tai cu foarfeca, după un contur desenat doar pe foaia de deasupra, mișcarea se repetă pe fiecare foaie. Așa poți multiplica o formă decupată cu minim de efort! O figură anume care se repetă într-o compoziție se numește **modul**. Modulul este un fragment pe care-l regăsești de mai multe ori și pentru că este repetitiv are rol decorativ.

Așa cum este acea bandă lungă de elemente așezate simetric, în repetiție, numită friză, la marginea tavanului, în sălile Muzeului de Artă Populară Dr. Nicolae Minovici.

Urmează acești pași și...

- așază un dreptunghi și împaturește, în partea dinspre tine, un tiv mai lat.
- întoarce figura pe partea opusă și procedează la fel, făcând un contrativ exact de aceeași lățime.
- continuă astfel lucrând când pe o parte, când pe alta, până termini hârtia.
- desenează o siluetă pe o parte a evantaiului ținut strâns, cu palmele lipite de margini
- decupează, dar ai grijă să nu tai locul unde se ating mâinile omului de margine, așa legătura între siluete se va păstra
- după decupare, desfă ușor; vei observa că oamenii rămân legați între ei.

... îți va ieși o horă!

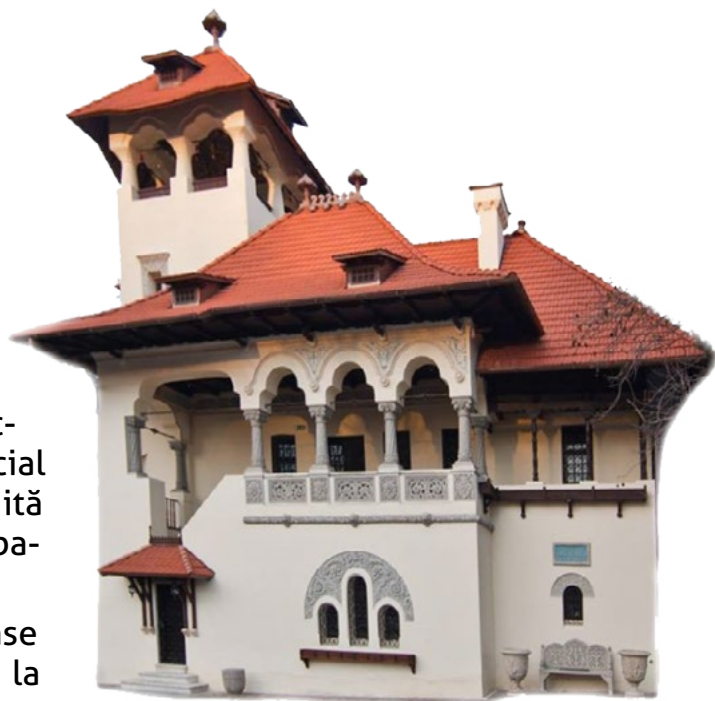
Dezvoltare personală

Subiectul lecției: *Ce știu despre mine?*

Conținut muzeal

Nicolae Minovici a fost un mare colecționar de artă țărănească. Pasiunea lui nu era doar aceea de a strânge obiecte frumoase pentru sine, ci și-a dorit foarte mult să dăruiască colecția sa întregului oraș, construind un muzeu special pentru acest lucru. La fel ca și colecția sa, alcătuită din mii de elemente, și casa este un obiect de patrimoniu.

Obiectele din colecția sa sunt variate, de la vase de ceramică la pictură, de la ouă încondeiate la costume populare sau lăzi de zestre.

Lada de zestre

Este un simbol al femeii care urma să se căsătorească. Lada de zestre, moștenită de la mamă la fiică, depozita fie veșmintele tradiționale, cele pe care mireasa le purta la nuntă, dar și după, cât și, țesături: cămăși, covoare, ștergare, fețe de masă - tot ce avea nevoie tânăra nevastă în noua ei locuință. Tot în ladă erau păstrate și hainele pentru înmormântare. Această ladă, a fetelor de măritat, reprezenta atât hărnicia fetei, cât și averea ei. Este confecționată din lemn sculptat sau pictat, decorul este simplu, regăsim atât pe capac, cât și pe lateralele lăzilor soarele, rozeta, crucea, spirala, punctele, pomul vieții, bradul.

Muzeul doctorului Minovici este ca o mare ladă de zestre pe care a dăruit-o nu moștenitorilor săi, ci întregului oraș.

De ce crezi că Nicolae Minovici a dorit să colecționeze obiecte de artă populară? Mai știi pe cineva care a făcut o colecție? Tu colecționezi ceva?

Activitate: Ce știu despre mine?

Se revine periodic la acest subiect, al cunoașterii de sine, deoarece copiii se percep diferit la această vârstă, pe parcursul unor perioade scurte de timp. Copiii sunt așezați în cerc și, atunci când le vine rândul, spun lucruri despre sine. De exemplu: *cea mai importantă calitate a mea este...; sunt foarte bun la...; cel mai mult îmi place să fac...; mi-aș dori să știu mai bine/mai mult...; nu-mi place la mine...; aș vrea să fiu ca...; am/nu am un hobby.* Activitatea va fi începută de învățător, pentru că toată lumea face parte din joc.

Pentru că părerile sunt subiective, se acceptă orice răspuns, iar pentru cei mai timizi se poate apela la desen.

De exemplu:

Trasează conturul propriei mâini. Apoi desenează pe fiecare deget ceva despre tine, la ce ești foarte bun, ce îți place să faci, ce ai vrea să mai îmbunătățești la tine, ceva ce nu îți place la tine.

Motivul decorativ al albinei

Pe fațada muzeului, chiar în dreapta ușii de la intrare, se poate vedea reprezentat în relief un roi de albine. Atunci când ajungeți la muzeu cu copiii, puteți să le propuneți o vânătoare de detalii ce pot fi descoperite de aceștia pe fațada clădirii.

„Labor omnia vincit improbus”! se poate citi deasupra. Adică „Munca stăruitoare învinge totul”. Asocieria albinei și a îndemnului la muncă cu muzeul nu este întâmplătoare. Privind retrospectiv viața doctorului Nicolae Minovici, format în antropologie, psihologie, medicină legală, fondator al Salvării (Ambulanței de azi), al primului spital de urgență, sau al catedrei de Medicină Legală de la Facultatea din Cluj, înțelegem că niciun alt simbol nu este mai potrivit pentru a reprezenta muzeul care îi poartă numele.

Alege un animal, o plantă sau o insectă care să se potrivească cu felul în care ești tu. Desenează sau coase un blazon care să te reprezinte folosind imaginea ființei alese de tine!

Planșa 20

